

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ตลอดชีวิตในประเทศที่พัฒนาแล้วการพัฒนาศักยภาพของคนจะต้องนำหน้าการพัฒนาประเทศในมิติอื่น ดังเช่นประเทศที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาได้ทุ่มเทการลงทุนในการพัฒนาคนในชาติก่อนหน้าที่ประเทศจะเริ่มเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ซึ่งประเทศเหล่านี้ได้มีการปฏิรูประบบการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาคนในชาติให้มีความรู้และประสบการณ์ โดยให้การศึกษาเป็นตัวนำการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ เพื่อคนในชาติจะได้นำความรู้และประสบการณ์ไปพัฒนาประเทศให้มีความเจริญรุ่งเรืองการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ. 2552-2561 มีวิสัยทัศน์และจุดมุ่งหมายสำคัญอัน ได้แก่ คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ และเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาว่า ภายในปี 2561 จะต้องมีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบในสถาบันการศึกษามีบทบาทอันสำคัญในการพัฒนาประเทศ การศึกษามีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งสำหรับทุกคน เป็นรากฐานที่สำคัญในการสร้างบุคคล ให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมอย่างปกติสุข การที่เยาวชนของชาติสามารถเล่าเรียนจนจบหลักสูตรหรือจบการศึกษาได้นั้น จะต้องอาศัยผู้เกี่ยวข้องทั้งวงการศึกษ โดยเฉพาะครูอาจารย์ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาที่จะต้องร่วมมือร่วมแรงร่วมใจ ช่วยให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษา โดยการส่งเสริมและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนช่วยกันป้องกันและหาแนวทางแก้ปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักศึกษาในระหว่างที่เรียน ในการดูแลและพัฒนาให้นักศึกษาเป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมอันพึงประสงค์ จำเป็นที่ผู้ปกครอง จะต้องมีความเข้าใจในหลักการปกครองนักเรียนที่ถูกต้อง [1] ซึ่งการดูแลนักศึกษาเป็นหน้าที่ของบุคคลหลายฝ่ายต้องช่วยกันแก้ไขปัญหา เช่น ปัญหาการขาดเรียนของนักศึกษาต้องมีการดูแล และได้มีการตรวจสอบรายชื่อของนักศึกษาในด้านกระบวนการเรียนรู้ ในกรณีที่นักศึกษาขาดเรียนเป็นจำนวนมากๆ ย่อมส่งผลกระทบต่อนักศึกษา ผู้ปกครอง สถาบันและอาจจะส่งผลกระทบต่อสังคมและปัญหาอื่นๆ อีกต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบายแผนพัฒนามาตรฐานและหลักสูตรการอาชีวศึกษาทุกระดับที่สอดคล้องกับความต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ การส่งเสริมประสานงาน การจัดการอาชีวศึกษาของรัฐและเอกชน การสนับสนุนทรัพยากร การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการจัดการอาชีวศึกษา โดยคำนึงถึงคุณภาพและความเป็นเลิศทางวิชาชีพ เพื่อให้โอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชนให้มากขึ้น จึงได้ขยายสถานศึกษาไปสู่ภูมิภาคโดยเน้นให้เปิด

ทำการสอนได้ทุกหลักสูตร ทั้งในระบบและนอกระบบ สามารถเปิดทำการสอนได้หลากหลายวิชาชีพ เพื่อให้สอดคล้องต่อความต้องการของตลาดแรงงาน และทำให้นักศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ นักศึกษาสามารถที่จะประสบความสำเร็จในการเรียนตามระดับชั้นความสามารถ ปัจจุบันสถานศึกษาสนองนโยบายในเรื่องการรับนักศึกษาที่มีการรับอย่างไม่จำกัดจำนวนและนักศึกษาอยากเรียนสาขาอะไรต้องได้เรียนสาขานั้น ไม่ต้องสอบแข่งขันสามารถเข้าเรียนได้เลย จึงเป็นการพัฒนาศักยภาพของบุคคลให้ทำงานได้ อันจะนำไปสู่การผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพทั้งระดับกึ่งฝีมือ ฝีมือ เทคนิค และเทคนิคขั้นสูง โดยมุ่งเน้นการประกอบอาชีพอิสระเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น หากนักศึกษาเกิดความล้มเหลวทางการศึกษาโดยการสอบตกหรือการออกกลางคันก่อนที่จะจบการศึกษา นักศึกษาไม่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่กำหนดได้นั้น ถือว่าเป็นความสูญเสียทางการศึกษาที่ทำให้การลงทุนของรัฐบาลสูญเปล่าที่ไม่สามารถจะผลิตนักศึกษาได้ตามความต้องการ จึงเป็นการสูญเสียทรัพยากรที่มีคุณค่ายิ่งทำให้ส่งผลกระทบต่อด้านเศรษฐกิจของประเทศและเศรษฐกิจของครอบครัว ซึ่งต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายไปไม่ได้รับประโยชน์ที่คุ้มค่า [2]

วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์เป็นสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) โดยมุ่งการเสริมสร้างความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และสมรรถภาพในการประกอบอาชีพที่มีทักษะฝีมือออกสู่ตลาดแรงงาน แต่อย่างไรก็ตามการจัดการอาชีวศึกษาก็ยังประสบปัญหาในหลายๆ ด้าน เช่น ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านงบประมาณ ด้านส่วนตัวผู้เรียน ตลอดจนโครงสร้างการบริหาร และระบบการจัดการภายในสถานศึกษา เป็นต้น ทำให้ต้องมีการจัดรูปแบบ กำหนดปรัชญาของการอาชีวศึกษา การฝึกอบรมอาชีพให้สอดคล้องกับโลกยุคใหม่ และควรพัฒนาระบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาให้เป็นเอกภาพ พัฒนาทักษะและมาตรฐานทางวิชาชีพ ตลอดจนระบบการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ถึงแม้ว่าปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีนโยบายให้สถานศึกษารับนักเรียน นักศึกษาตามความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการเพิ่มปริมาณผู้เรียนไม่จำกัดจำนวน ผู้เรียนต้องการเรียนสาขาใดก็ได้เรียนสาขานั้นไม่มีการสอบแข่งขัน ทั้งนี้เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้สามารถทำงานได้ โดยการปรับวิธีเรียน เปลี่ยนวิธีสอน ปฏิรูปวิธีสอบ อันจะนำไปสู่การผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพทั้งระดับกึ่งฝีมือ ช่างฝีมือ เทคนิคและช่างเทคนิค ขั้นสูง นอกจากนี้ยังสร้างเสริมความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรม สถานประกอบการ เพื่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสามแนวทางได้แก่ ผู้ใช้ ผู้ซ่อม ผู้สร้าง การเทียบโอนประสบการณ์ พัฒนาอาชีพแบบบูรณาการ และการศึกษาดูงานเพื่อการเรียนรู้อย่างมีเป้าหมาย แต่ในขณะเดียวกันผลกระทบจากนโยบายการรับผู้เรียนโดยไม่จำกัดจำนวนก็ทำให้นักเรียน นักศึกษาส่วนหนึ่งประสบความล้มเหลว เช่น มีปัญหากับการเรียน ไม่ถนัดในประเภทหรือสาขาวิชาที่เรียน ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมและสังคมเพื่อนใหม่ได้ ทำให้

เกิดความเบื่อหน่าย ไม่อยากเรียน ขาดเรียนบ่อย ในที่สุดก็ไม่สามารถสอบผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดได้ ทำให้เกิดสภาวะการออกกลางคันหรือออกก่อนที่จะสำเร็จการศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นความสูญเสียทางการศึกษา จากจำนวนนักศึกษาที่ออกกลางคันในแต่ละปีถ้าคิดเป็นค่าร้อยละจากจำนวนนักศึกษาที่สมัครเข้าศึกษาในสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ นับว่ามีจำนวนไม่น้อย และมีแนวโน้มว่าจะเพิ่มขึ้นดังนี้คือ ในปีการศึกษา 2553 มีนักศึกษาที่ออกกลางคันจำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 22 ในปีการศึกษา 2554 มีนักศึกษาที่ออกกลางคันจำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 24 และ ในปีการศึกษา 2555 มีนักศึกษาที่ออกกลางคัน จำนวน 261 คนคิดเป็นร้อยละ 29 [3]

จากสภาพปัญหาดังกล่าว และเพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ให้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 ผู้วิจัยจึงได้ สนใจศึกษาปัจจัยการออกกลางคันของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ เพื่อแก้ปัญหาผู้เรียนออกกลางคันระหว่างเรียน และวิเคราะห์หาปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อการจัดการเรียนการสอนให้ เป็นไป ตามตัวชี้วัดเกณฑ์มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาและทราบข้อมูลเกี่ยวกับ ปัจจัย ซึ่งจะนำมาใช้เป็นส่วนประกอบในการจัดหาแนวทางการบริหารและแนวช่วยเหลือนักเรียน ให้ มีการปรับปรุงตัวหรือแก้ไข อีกทั้งจะได้นำเสนอผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ได้ทราบถึง ปัจจัยต่าง ๆ ของนักเรียนอันจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการศึกษาให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยการออกกลางคันของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์

1.3 สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยที่ศึกษาส่งผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2556

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบปัจจัยของการออกกลางคันของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์
2. เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันการออกกลางคันของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม

3. เพื่อเป็นข้อมูลต่อผู้บริหารสถาบันการศึกษาที่จัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน และการบริหารจัดการด้านต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากประชากรที่เป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ ในปีการศึกษา 2556 ที่ เป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง โดยเลือกเก็บข้อมูลจากนักเรียนที่ขาดเรียนจำนวน 2 ครั้ง ในแต่ละรายวิชาจากระบบฐานข้อมูลการขาดเรียนของวิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ จำนวน 327 คน

2. ขอบเขตด้านพื้นที่และเนื้อหา ขอบเขตด้านพื้นที่ในการวิจัยครั้งนี้ คือ วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ขอบเขตด้านเนื้อหา ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ปัจจัยการออกกลางคันของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์

3. ขอบเขตด้านตัวแปร ในงานวิจัยกำหนดขอบเขตของตัวแปรดังนี้

3.1 ตัวแปรต้น คือ ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ ได้แก่ เพศ อายุสาขาวิชา จำนวนพี่น้อง ลำดับการเป็นบุตร โรงเรียนที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา 3 (ม.3) เกรดเฉลี่ยสะสมก่อนเข้าเรียนระดับ ปวช. ขณะกำลังศึกษานักเรียนพักอยู่กับใคร และอาชีพของผู้ปกครอง

3.2 ตัวแปรตาม คือ ปัจจัยการออกกลางคันของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้น(ปวช.) ปีที่ 1 สาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม ได้แก่ ปัจจัยเกี่ยวกับตัวนักเรียน ปัจจัยเกี่ยวกับครอบครัว ปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษา ปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่แบบสอบถามปัจจัยการออกกลางคันของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.6.1 ปัจจัยการออกกลางคัน หมายถึง ต้นเหตุที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้นักเรียนต้องออกจากสถานศึกษา ก่อนเรียนสำเร็จตามหลักสูตร ปัจจัยมี 4 ด้าน ได้แก่

1. ปัจจัยที่เกี่ยวกับตัวนักเรียน หมายถึง สิ่งที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม ที่ทำให้นักเรียนต้องออกกลางคัน ประกอบด้วย เข้าศึกษาไม่ตรงกับสาขาวิชาที่ท่านอยากเรียน ความรู้พื้นฐานในวิชาเรียนต่ำ มีโรคประจำตัวที่ต้องพบแพทย์เป็นประจำ ป่วยเป็นครั้งคราว เช่น ไข้หวัด ปวดท้อง ปวดศีรษะ คิดสิ่งเสียดใจให้โทษ คิดการพนัน การคบเพื่อนต่างเพศ มีปัญหาเรื่อง

ผู้สาว จัดแข่งกับเพื่อนในกลุ่ม เลียนแบบเพื่อนในทางที่ผิด เช่น ไม่เข้าเรียน หนีเรียน แบ่งเวลาไปคบเพื่อนต่างวิทยาลัยฯ ทำงานหารายได้ระหว่างเรียนมากเกินไป ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาเรียนไม่เพียงพอ ค่าอาหารระหว่างเรียน เช่น ค่าข้าว ค่าน้ำดื่ม ไม่เพียงพอ ค่าอุปกรณ์การเรียน เช่น ค่าปากกา สมุด ไม่เพียงพอ และมีค่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือย เช่น ค่าโทรศัพท์ ค่าอินเทอร์เน็ต

2. ปัจจัยเกี่ยวกับครอบครัว หมายถึง สิ่งที่เกี่ยวข้องกับบิดา มารดาและพี่น้องในครอบครัวของนักเรียนที่ส่งผลให้นักเรียนต้องออกกลางคันประกอบด้วย ขาดการเอาใจใส่จากครอบครัวมีปัญหาครอบครัว เช่น บิดา มารดา แยกทางกัน ต้องดูแล บิดา หรือ มารดา หรือญาติ ที่ป่วยหนักฐานะครอบครัวยากจน ช่วยครอบครัวหารายได้ เช่น รับจ้าง ขายของตามตลาดนัด ย้ายที่อยู่ระหว่างเรียน และอาศัยอยู่กับญาติ

3. ปัจจัยเกี่ยวกับเกี่ยวกับสถานศึกษา หมายถึง สิ่งที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการของวิทยาลัยเทคนิค บุริรัมย์ ที่ส่งผลกระทบให้นักเรียนต้องออกกลางคัน ประกอบด้วยขาดการเอาใจใส่ของครูที่ปรึกษา ครูผู้สอนขาดความรับผิดชอบเช่น เข้าสอนช้า ขาดสอน เทคนิคและวิธีการสอนของครูผู้สอนไม่น่าสนใจ ครูมอบหมายงานมากเกินไป จัดแข่งกับครูผู้สอน กฎระเบียบเข้มงวดเกินไปเช่น ทรงผม การแต่งกาย ขาดความสะดวกในการรับประทานอาหารเข้าไปในวิทยาลัยฯ กิจกรรมยามเช้าเริ่มเร็ว และนานเกินไป เข้าเรียนคาบแรกเร็วเกินไป การเข้า-ออกวิทยาลัยอย่างอิสระ การให้บริการคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตที่ล่าช้า และการให้บริการห้องสุขา โรงอาหาร น้ำดื่ม ไม่เพียงพอ

4. ปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม หมายถึง ในสิ่งที่อยู่รอบตัวของนักเรียนที่มี ผลกระทบทำให้นักเรียนต้องออกกลางคัน ประกอบด้วย สภาพห้องเรียนคับแคบ บรรยากาศ ร้อน มีเสียงรบกวนจากภายนอก สถานศึกษาดังอยู่ใกล้สถานบันเทิงเช่น ร้านเกม ร้านเหล้าโรงหนัง ห้างสรรพสินค้า รถประจำทางวิ่งผ่านน้อย ที่พักอยู่ใกล้แหล่งมั่วสุมต่าง ๆ

1.6.2 การออกกลางคัน หมายถึง สภาพการณ์ที่นักเรียน ได้เข้าเรียนในสถานศึกษาแต่ไม่สามารถเรียนจบได้ตามระยะเวลา หรือครบถ้วนตามที่หลักสูตรแต่ละระดับกำหนดไว้ การออกกลางคันของนักเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ก็เช่นเดียวกันที่ต้องออกกลางคันด้วยสาเหตุใดสาเหตุหนึ่ง เช่น การลาออก มีผลการเรียนไม่ถึงเกณฑ์ขั้นต่ำตามที่สถานศึกษากำหนดหรือถูกตัดชื่อออกจากกระบบทะเบียนของสถานศึกษาเพราะไม่ลงทะเบียนเรียนตามระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ไม่ได้หมายรวมถึงสาเหตุอื่นเนื่องมาจากการย้ายสถานที่เรียนในระหว่างภาคเรียนหรือปีการศึกษา

1.6.3 นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ ในสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในวิทยาลัยเทคนิคบุริรัมย์สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1.6.4 สาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม หมายถึง นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาวิชาช่างยนต์ สาขาวิชาช่างกลโรงงาน สาขาวิชาช่างเชื่อมโลหะ สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ และสาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์

1.6.5 กลุ่มเลี้ยง หมายถึง นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ ในปีการศึกษา 2556 ที่ขาดเรียนจำนวน 2 ครั้ง ตั้งแต่ 1 รายวิชาขึ้นไป

1.6.6 นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หมายถึง ผู้ที่ศึกษาในหลักสูตรในการจัดการศึกษาในระบบของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาซึ่งเปิดรับนักเรียนที่จบจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่าเข้าศึกษา มีระยะเวลา 3 ปี

1.6.7 วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ หมายถึง สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีหน้าที่จัดการศึกษาพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถด้านอุตสาหกรรมเพื่อตอบสนองต่อความต้องการด้านการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะในวิชาชีพและมีคุณธรรมจริยธรรม โดยจัดการเรียนการสอน 3 สาขาวิชา คือ สาขาวิชา อุตสาหกรรม สาขาวิชาบริหารธุรกิจ และสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ ใน 2 ระดับ ได้แก่ ระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จัดการเรียนการสอน 14 สาขางานวิชา คือ สาขางานช่างยนต์ สาขาวิชาช่างกลโรงงาน สาขาวิชาช่างเชื่อมและประสาน สาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ สาขาวิชาการก่อสร้าง สาขาวิชาช่างโยธา สาขาวิชาช่างสถาปัตยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาเลขานุการ สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สาขาวิชาผ้าและการตกแต่ง สาขาวิชาการอาหาร และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จัดการเรียนการสอน 12 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาเครื่องกล สาขาวิชาเทคนิคการผลิต สาขาวิชาเทคนิคการเชื่อมอุตสาหกรรม สาขาวิชาไฟฟ้ากำลัง สาขาวิชาอิเล็กทรอนิกส์ สาขาวิชาเทคนิคการก่อสร้าง สาขาวิชาเทคนิคสถาปัตยกรรม สาขาวิชาโยธา สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาเลขานุการ สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการพัฒนาโปรแกรม ตั้งอยู่เลขที่ 322 ถนนจิระ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ 31000